

محسن تاجیک

روزنامه نگار

صفحه حافظه روزنامه «فرهیختگان» شنبه هر هفته با خبرها و روایت‌هایی از روزنامه‌ها و رسانه‌های سال‌های گذشته در همان هفته «حافظه» تاریخی شما را به چالش می‌کشد. مروری بر وقایع اول خرداد تا ۷ خرداد را در شماره امروز از نظر می‌گذرانید.

دیروز این هفته

اول خرداد
۱۳۴۲/جمعیت‌هیات‌های مؤتلفه‌اسلامی تشکیل شد

با به هم پیوستن سه‌هیات مذهبی «هیات مسجدآمین‌الدوله»، «هیات مسجد شیخ‌علی» و هیات اصفهانی‌ها، جمعیت‌هیات‌های مؤتلفه اسلامی تشکیل شد.

۱۳۶۲/محمدپروجرودی به‌شهادت‌رسید

محمدپروجرودی، از بنیانگذاران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در جاده‌مهیادنقده‌بر اثر برخورد با مین ضدخودرو به‌شهادت‌رسید.

۱۳۶۸/بستری شدن امام خمینی در بیمارستان بقیه‌الله جماران

صبح اول خرداد امام خمینی برای انجام عمل جراحی در بیمارستان بقیه‌الله جماران بستری شد.

۲ خرداد
۱۳۷۰/اعلام‌عزای عمومی در پی هتک حرمت صدام به‌عنايت‌عالیات

آیت‌الله‌خامنه‌ای در پی هتک حرمت صدام حسین، رئیس حزب بعث عراق به‌ام‌اکن مقدسه و عتبات‌عالیات، عزای عمومی اعلام کرد.

۱۳۷۶/پیروزی ۲۰ میلیونی سیدمحمدخاتمی در انتخابات ریاست جمهوری هفتم

سیدمحمدخاتمی، عضو شورای مرکزی مجمع‌روحانیون مبارز در هفتمین دور انتخابات ریاست جمهوری برای ۲۰ میلیونی‌به‌عنوان رئیس جمهور انتخاب شد و ناطق‌نوری، رئیس مجلس وقت را با ۱۰ میلیون رای شکست داد.

۳ خرداد
۱۳۵۹/اعدام رهبر گروهک فرقان

اکبر گودرزی، رهبر گروهک فرقان که در کارنامه خود ترور آیت‌الله مطهری، سپهبد قزنی، دکتر مفتاح و ترور ناموفق آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی را داشت، با حکم دادگاه انقلاب اعدام شد.

۴ خرداد
۱۳۵۸/سوءقصده آیت‌الله‌هاشمی‌رفسنجانی توسط گروهک فرقان

دونفر از اعضای گروهک فرقان با ادعای ملاقات با هاشمی‌رفسنجانی وارد خانه‌وی شدند و قصد ترور وی را داشتند که با ورود خانواده‌ایشان، عملیات ترور موفقیت‌آمیز نبود به‌مجرور حیث‌منتهی شد.

۷ خرداد
۱۳۵۹/افتتاح اولین دوره مجلس پس از پیروزی انقلاب

اولین دور مجلس شورای اسلامی پس از پیروزی انقلاب آغاز به کار کرد و ریاست‌آن را آیت‌الله‌هاشمی‌رفسنجانی برعهده گرفت.

بنی‌صدر:

هر کشور اروپایی که ما را تحریم اقتصادی کند، از نفت ما محروم خواهد بود

اروپایی می‌خواهیم که به آمریکا فشار آورده و آن را از دخالت در امور داخلی ایران منصرف سازند. اگر واقعا کشورهای اروپایی تحریم‌های اقتصادی علیه ایران را برقرار کنند، ایران نفت خود را روی کشورهای بازار مشترک اروپایی خواهد بست. از این تاریخ به بعد نفت ایران فقط به کشورهای صادر خواهد شد که روابط اقتصادی عادی با ما داشته باشند.

مهدی کروی:

سکوت جهان عرب نسبت به ظلم رژیم صهیونیستی در فلسطین و لبنان ننگین است

مهدی کروی، رئیس مجلس شورای اسلامی ۴ خرداد ۷۱ و در صحن علنی مجلس با اشاره به تهاجمات رژیم صهیونیستی به لبنان، اظهار داشت: «حمله رژیم صهیونیستی به لبنان با حمایت آمریکا و از آثار شوم نظم نوین است و عجیب این است که با کمال وقاحت و بی‌شرمی آمریکا اعلام می‌کند که دولت لبنان موظف است حزب‌الله را خلع سلاح کند. شما ملاحظه کنید که زورگویی و تجاوز وی منطقی از این بزرگ‌تر جای دیگری و در هیچ عصری وجود داشته است؟ اسرائیل ضمن تجاوزها کشوری را اشغال کرده و روستاها را در اختیار گرفته و هر روز مردم را گلوله‌باران می‌کند. آمریکا می‌گوید مردمی که دارند دفاع می‌کنند و از سرزمین‌شان برای اینکه دشمن خاک‌شان را تخلیه کرده و عقب‌نشینی کند، می‌گوید نباید مسلح بشوند و اسرائیل است که باید بیاید سرزمین‌های لبنان را به کشور غصب‌شده فلسطین الحاق کند و توی سر مردم لبنان بزند و آنها را خانه و کاشانه خود دفاع نکنند، حداقل این است که وقتی به ملتی تجاوز می‌شود، این ملت حق دارد از سرزمین خود دفاع کند. تا هنگامی که لبنان تحت اشغال دشمنان باشد، ملت لبنان مبارزه می‌کند و تا روزی که فلسطین در اشغال دشمنان باشد، ملت لبنان مبارزه می‌کند و تا روزی که فلسطین در اشغال دشمنان باشد و ملتی آواره و درده‌دار باشد، ملت فلسطین به مبارزه خود ادامه خواهد داد و انتفاضه به‌وجود می‌آید و فداکاری می‌کند. به هر جهت این هم از نظم نوین آمریکاست که این چنین دارد به نیروهای فداکار لبنان عزیز فشار وارد می‌آورد و از زمین و هوا دارد بمباران می‌کند. دنیای اسلام بداند که این سکوت و خاموشی به‌خصوص جهان عرب ننگین است برای مسلمانان و دولت‌هایی که از این مقاومت مردم لبنان حمایت نمی‌کنند. باید پولدارهای اعراب و اماکنی که ذخایر عظیم نفت را دارند و در راستای سیاست آمریکا قرار گرفته‌اند، بداند که پرورنده سیاهی در مقابل خدا و نسل آینده و اسلام برای آنان باقی خواهد ماند.»

مجید انصاری:

مطرح کردن نام مصدق در مطبوعات به‌عنوان چهره ضداستعمار

یک بحث انحرافی است

مجید انصاری، عضو شورای مرکزی مجمع روحانیون مبارز، سوم خرداد ۷۸ و در دانشگاه علوم پزشکی نوشهر درباره مطرح شدن نام دکتر مصدق به‌عنوان یکی از چهره‌های مبارزه با استعمار در فضای مطبوعات و جامعه، گفت: «مطرح کردن نام مصدق یک طرح انحرافی است و مطبوعات باید آن را جمع کنند. ما الگوهای بی‌شماری در زمینه مبارزه با استعمار داریم که باید از آنها صحبت شود.» انصاری در بخش دیگری از صحبت‌هایش درباره دادگاه ویژه روحانیت اظهار داشت: «دادگاه ویژه روحانیت قانونی است و این نهاد یکی از یادگارهای ارزشمند حضرت امام خمینی (ره) به شمار می‌رود اما ما در مورد عملکرد آن انتقاداتی نیز داریم.»

علیرضا محبوب:

مردم خواستار عدالت اجتماعی بودند

اما اصلاح‌طلبان، اصلاحات را سیاسی

و یک‌سویه خواندند

علیرضا محبوب، دبیرکل خانه کارگر سوم خرداد ۸۲ و در گفت‌وگو با فارس با انتقاد از جبهه دوم خرداد، اظهار داشت: «مسأله جبهه اصلاحات، گفت: «مردم تصورشان از عدالت، عدالت سیاسی نبوده و نیست بلکه عدالت اجتماعی را خواستارند. انتظار مردم این بود که تبعیض‌ها و فاصله‌ها برطرف شود ولی بسیاری از افراد اصلاح‌طلب کوشیدند اصلاحات را یک‌سویه و محدود به فرصه سیاست بکنند و حتی اصلاحات را توسعه سیاسی خواندند، ولی باید بداند که اصلاحات هرگز یک‌جانبه موفق نخواهد بود و به نتیجه نمی‌رسد. تنها راه پیروزی اصلاح‌طلبان این است که اصلاحات را در تمام زمینه‌ها به کار ببندند؛ چرا که بسیاری از توقعات و مطالبات قشر محروم جامعه در دولت آقای خاتمی و جبهه اصلاحات برآورده نشده است.»

حافظه

گروه سیاست

امام خمینی خطاب به مسئولان اجرایی کشور:

شما به بن‌بست رسیدید، مردم و کشور اسلام به بن‌بست نمی‌رسند

پذیرفتنی نیست کسی بگوید من قانون را قبول ندارم، قانون تو را قبول ندارد

بنشینند اصلاح کنند مسائل را... شما به بن‌بست رسیدید! اشتباه می‌کنید. مملکت اسلام که به بن‌بست نمی‌رسد. همین مردم، همین پیروزان‌ها و پیرمردها و جوان‌ها و بچه‌ها، از این بن‌بست‌ها بیرون می‌آورند این مملکت را. شماها به بن‌بست رسیدید، می‌گویید خب، چه بکنیم؟ بگذارید اسلام نباشد تا ما باشیم! بگذارید ایران نباشد، شما ایستاده‌اید تا پای اینکه ایران نباشد! دست بردارید از قضولی‌ها! برای خدا کار نکنید. برای خدا آرامش بگیرید.

برای خدا دعوت به آرامش بکنید. برای خدا توی سر هم نزنید. قانون معین شده است. نمی‌شود از شما پذیرفت که ما قانون را قبول نداریم. غلط می‌کنی قانون را قبول نداری! قانون تو را قبول ندارد. نباید از مردم پذیرفت، از کسی پذیرفت، که ما شورای نگهبان را قبول نداریم. نمی‌توانی قبول نداشته باشی. مردم رای دادند به اینها، مردم ۱۶ میلیون تقریباً با یک قدری بیشتر رای دادند به قانون

اساسی. مردمی که به قانون اساسی رای دادند، منتظرند که قانون اساسی اجرا بشود؛ نه هرکس از هر جا صبح بلند می‌شود، بگوید من شورای نگهبان را قبول ندارم، من قانون اساسی را قبول ندارم، من مجلس را قبول ندارم، من رئیس‌جمهور را قبول ندارم، من دولت را قبول ندارم. نه! همه باید مقید به این باشند که قانون را بپذیرند، ولو برخلاف رای شما باشد. این مردم بیچاره همه چیز را قبول دارند؛ این من و شما هستیم که هر جا برخلاف مصلحت ما باشد، اساس را می‌گوییم قبول نداریم. هر جا هرکس برخلاف من است، این اصلاً مسلمان هم نیست؛ هر که بر وفق من است، اگر شمر هم باشد، این ای‌بودر است! این یک مطلبی است که در باطن ذات هرکس هست. اصلاح کنید خودتان را. در باطن ذات همه هست که آن که با من خوب است، خوب است؛ و آن که با من بد است، بد. نه آنکه به حسب حکم خدا خوب است و به حسب واقع خوب است، تخریب، آنی که با هم من خوب است، آن میزان است. آن قانون میزان است که برای من باشد.»

هاشمی‌رفسنجانی:

پاپ، پدر اسرائیل شده است/کسانی که روز قفس را بایکوت می‌کنند، خیانت می‌کنند

ایالت آمریکا است و کدام ایالت آمریکا در سال ۴۵-۵ میلیارد دلار کمک مستقیم می‌گیرد؟ مادیات کابینتالیستی و مارکسیستی و غرب و شرق در پیدایش و حفظ اسرائیل نقش داشتند. همه اینها از اسلام می‌ترسند و برای خود بازار اسلحه درست کرده و منطقه نفوذ درست کرده‌اند. مسأله دوم اینکه اسرائیل اگر شرایطی را پیدا کند خیلی جاها را باید بگیرد و تصرف نیل تافرات شعار اصلی صهیونیست‌هاست. آنها با اول ۱۴ هزار کیلومتر مربع و به ترتیب ۲۱ هزار کیلومتر و در سومین گام ۲۵۰۸ هزار کیلومتر مربع را گرفته و بعد جولان سسوریه و سنیانی مصر را گرفتند و بیروت را گرفتند و اگر مسلمانان بیروت نبودند، هنوز آنها در بیروت بودند. صهیونیست‌ها سیاست توسعه‌طلبانه دارند. امروز کشورهای اروپایی و بعضی کشورهای کمونیستی از رژیم اشغالگر قدس به‌گونه‌ای حمایت کرده‌اند که کشورهای ارتجاعی منطقه هستی خود را با هستی اسرائیل مرتبط می‌دانند و پشتوانه اسرائیل شده‌اند و با تئور عرب، اسلحه آمریکا و تبلیغات صهیونیسم این شجره خبیثه روی زمین مانده است. چه باید کرد؟ آیا کشوری مثل سوریه می‌تواند اسرائیل را شکست دهد؟ این بعید است و کار را باید بررسی و برنامه‌ریزی کرد. برخلاف گذشته امروز کنیسه و کلیسا باید دیگر صلح کرده‌اند و پاپ که هیچ‌گاه نگاه محبت‌آمیز نمی‌کرد، پدر اسرائیل شده است و تمامی کفر جهانی هم اکنون حامی اسرائیل هستند. ما اگر بخواهیم فلسطین را نجات دهیم باید سریع اسلام برویم و این کار را انقلاب اسلامی و امام کرده‌اند و دشمنان ما نمی‌گذارند این امر تحقق یابد و تجربه ما نیز که تجربه خوبی است، نشان می‌دهد در لبنان طی ۸ سال قبل از انقلاب و بعد از انقلاب از درون لان‌ها بمب می‌ریزند و مادی‌ها و ایادی شرق و غرب همین بطور و هنوز هم در خاک کوچک ۱۰ هزار کیلومتری بمب می‌ریزند، ولی همه حتی دشمنان ما قبول دارند که حزب‌الله لبنان است که آمریکا، اسرائیل، انگلستان و فرانسه را با ذلت بیرون رانده و برای همین است که کل استکبار جهانی هم اکنون از لبنان عصبانی هستند. اگر زمامداران کشورهای اسلامی برای مبارزه با اسرائیل صداقت دارند نباید روز قفس را بایکوت کنند. اگر امروز ۰۷۰-۶۰ میلیون مردم مسلمان دنیا با شعار مرگ بر آمریکا و مرگ بر اسرائیل مانند همین تهران نظاهرات می‌کردند، اسرائیل می‌توانست باقی بماند؟ آیا عرب‌ها چنین منظره‌هایی را می‌دیدند، جرات می‌کردند نف‌شان را پشتوانه آمریکا و اسرائیل کنند؟ آنها که روز قفس را بایکوت می‌کنند، خیانت به قدس می‌کنند و آزادی قدس را به تأخیر می‌انداختند.»

میرحسین موسوی پس از آزادسازی خرمشهر:

رزمندگان اسلام پس از فتح خرمشهر نبرد ر‌هایی بخش بهر هبری و ولایت‌فقیه را

تا آزادسازی قدس ادامه دهند

روژنامه کیهان سوم خرداد ۶۱ و ساعاتی پس از آزادسازی خرمشهر در عملیات بیت‌المقدس در گزارشی درباره این عملیات نوشت: «سومین مرحله عملیات بیت‌المقدس مقارن با ساعت ۳۰:۱۰ اول خرداد با اسم رمز «یا محمد بن عبدالله»، به قصد دو هدف مشخص آغاز شد. نخستین هدف بستن کلیه راه‌های تدارکاتی دشمن و دوم نفوذ به خرمشهر بود. با شروع عملیات، در نخستین ساعات پاسگاه مرزی کوشک تصرف کامل شد و سپس پیش‌روی از طریق کوشک ۱۷ کیلومتری خرمشهر به‌سوی بخش اشغالی غرب خرمشهر با در هم کوبیدن سنگرها و خاک‌ریزهای دشمن آغاز شد. بنابراین گزارش راه‌های تدارکاتی زمینی دشمن از زمین و هوا زیر هجوم رزمندگان اسلام و حملات هلی‌کوپترها و آتش توپخانه و موشکی ایران به کلی مسدود شد و با ادامه عملیات، حدود ساعت ۸ صبح دیروز [دوم خرداد] با تصرف پل مهم و استراتژیک «پل نو»، روی رودخانه «عرابض»، در ۵ کیلومتری خرمشهر و «پل انور»، محاصره این شهر کامل شد. عصر دیروز [دوم خرداد] به‌دنبال محاصره خرمشهر، نفرات عراقی که کاملاً از پیش‌روی‌های قوای اسلام گنج و در مانده شده بودند، از طریق تنها پل ارتباطی با عراق روی شط‌العرب به خاک خود گریختند و باقی‌مانده نفرات عراقی در غرب خرمشهر دست به آخرین مقاومت‌های خود زدند. در نهایت صبح امروز [سوم خرداد] قوای اسلام در پی تصرف کامل پاسگاه مرزی کوشک، آزادسازی کامل جاده اهواز- خرمشهر و پیش‌روی از طریق سلمچه و تصرف «پل نو» با گذشت کمتر از ۱۵ ساعت از شروع عملیات وارد شهر خرمشهر شدند و شهر را در اختیار گرفتند.»

امام خمینی ۶ خرداد ۶۰ و در دیدار با نمایندگان با لحنی عتاب‌آمیز خطاب به مسئولان کشور پیرامون اختلاف‌ها و دعواهای سیاسی آنها، گفت: «هی‌ت‌گوییید که «ملت با من است»، «ملت با من است». ملت با اسلام است. نه با من است و نه با شما و نه با دیگری. من اگر یک کلمه‌ای برخلاف اسلام بگویم، همین ملت می‌ریزند و من را از بین می‌برند. ملت اسلام را می‌خواهد.

ملت شخص نمی‌خواهد. شخص پرست نیست ملت. ملت می‌خواهد که قوانین اسلام در این مملکت پیاده بشود. ملت روحانیت را به تبع اسلام می‌خواهد. اگر خدای نخواست، روحانی هم برخلاف اسلام (عمل) بکنند، آن هم یک ساواکی است. فرقی نمی‌کند. بدتر از ساواکی هم هست! این معناها را از گوش‌هایشان بیرون کنند آقایان که این مردم دیگر از جمهوری اسلامی کنار رفته‌اند. خیر، شماها کنار رفته‌اید. شما خودتان را علاج کنید. مرض‌های باطنی‌تان را علاج کنید که

ننویسند که این مملکت دیگر رفته از بین. این مملکت از بین نرفته؛ و این جمهوری اسلامی هم سر جای خودش هست؛ و این مردم هم دنبال جمهوری اسلامی هستند؛ و این مردم هم از مجلس، مادامی‌که مجلس بر طریق اسلام باشد، و از دولت، مادامی‌که دولت بر طریق اسلام باشد، و از رئیس‌جمهور، مادامی‌که رئیس‌جمهور در طریق اسلام باشد، طرفداری می‌کنند. هر کدام‌تان بلغزید، مردم دیگر از شما طرفداری نمی‌کنند. برای اینکه مردم اسلام را می‌خواهند. این خیال‌ها را از کله‌هایتان بیرون کنید که الا! اگر وضعی بشود، مردم دیگر آن مردم نیستند. مردم اسلام را می‌خواهند. تا آخر هم می‌خواهند. هی‌ننشینید و بگویید که مردم چه شده‌اند؛ مردم دیگر مایوس شدند؛ مردم کذا شدند. نخیر، مردم از اسلام مایوس نمی‌شوند. کارهای ما هم هر کدام فاسد است، می‌گویند کار تو فاسد است، ولی ما جمهوری اسلامی را می‌خواهیم. من همیشه میل دارم که همه طبقاتی که هستند، همه کسانی که در صحنه‌ها حاضر هستند، همه با هم

هاشمی‌رفسنجانی، امام‌جمعه موقت تهران دوم خرداد ۶۶ و در آخرین جمعه‌ماه مبارک رمضان و هم‌زمان با روز جهانی قدس در نمازجمعه تهران درباره مسأله فلسطین گفت: «دنیا از نظر سیاست جهانی و منطقه‌ای در شرایط بسیار حساسی قرار گرفته است و امروز ما پیرامون روز قدس، دولت غاصب اسرائیل و جریان خلیج فارس مسائل مهمی را مطرح می‌کنیم. بدون شک از همان سال‌های اول انقلاب یکی از اهداف انقلاب اسلامی نجات فلسطین بود و تقریباً در سال دوم نهضت بیانی‌ها و سخنرانی‌ها در کنار مسائل مملکت مطرح می‌شد و امام این مسأله را مطرح فرمودند و از آن به‌بعد این مسأله بود و تا امروز هم هست و دلیل وفاداری انقلاب به شعار خود این است که پس از پیروزی انقلاب با منادیان کمپ دیوید قطع رابطه کرد و امام روز جهانی قدس را اعلام کردند. کشورهای ارتجاعی و عوامل استکبار برای عدم برگزاری روز قدس این روز را بایکوت می‌کنند. در کشور ما مردم این مسأله را خیلی خوب فهمیده‌اند. این جمعیتی که در خیابان آمده و گواشی که منظره شهر داده‌اند برای دشمنان ما بسیار هولناک و برای ملت‌ها و

برای عاشقان فلسطین و منادیان ضدصهیونیسم، این جمعیت بهترین سند حقانیت و روح است. مادر سال‌های گذشته نیز شاهد چنین جمعیت‌هایی بوده‌ام ولی گفته‌می‌شود برای بمباران‌های هوایی و حمایت از جنگ می‌آمدند و قدری مسأله مهیهم بود، ولی اسمال مسأله فقط مسأله قدس است و مردمی که در تهران و شهرستان‌ها به خیابان آمده‌اند، کسانی هستند که به شعار محو اسرائیل پایبند هستند و شما مردم در تاریخ ادیان الهی حرکت‌تان در خشنده، وسیع و کم‌ظفر و شایسته نیستی است که حق دارید، خداوند شما را به اهداف‌تان برساند. اسرائیل پدیده‌ای است که از سوی استکبار به‌وجود آمده تا با آن هرگاه خواستند، پیکر مسلمانان را پاره کنند. کلیت کفر در مقابل کلیت اسلام چنین پایگاهی را ساخته‌اند تا نگذارند اسلام به‌صورت یک عادل حاکم دربیاید و در میان تمام ادیان و ایسم‌های دنیا تنها اسلام است که می‌تواند آینده بشریت محروم و مظلوم را اداره کند و شر استکبار را کم کند. کفر جهانی برای ضربه‌زدن به اسلام ابزار مختلفی به کار گرفته و از جمله اینکه در حساس‌ترین نقطه جهان اسلام کشوری تشکیل داده‌اند. یهودیان در سراسر کشورهای جهان با پول‌ها، بانک‌ها و رسانه‌هایی که در اختیار خود داشتند، مایه مزاحمت همه بودند و اینها اولاً این شر را از خود کنند و دوم آنکه این شر را متمرکز و کنترل کردند و در کنار دریای مدیترانه این جزیره را کشتند. این جزیره‌ام‌ا قدر اهمیت دارد که کمک آمریکا به آن بیش از هر

صادق زیباکلام:

اصلاح‌طلبان به اندازه موهای سرشان

اشتباه کرده‌اند

صادق زیبا کلام، استاد دانشگاه تهران سوم خرداد ۸۲ و در پایان دوره ۴ ساله مجلس ششم در گفت‌وگو با همشهری در نقد و آسیب‌شناسی جریان دوم خرداد، اظهار داشت: «به نظر من وقتی آقای مصطفی تاج‌زاده در انتخابات شوراها رای نیاورد، به این معنی بود که سیدمحمد خاتمی رای نیاورد؛ اما ما این واقعیت را با همه وضوحی که داشت، ندیدیم. به نظر من، شورای نگهبان با درصاحیات کاندیداهای حزب مشارکت بزرگ‌ترین خدمت را به آنها کرد. چون من تردیدی ندارم که بسیاری از چهره‌های شاخص مجلس ششم حتی اگر وارد عصر رقابت‌انتخاباتی شدند همچون دبیرش از خانم کدبیر و آقای محمد انصاری رای نمی‌آوردند و به این ترتیب، به نظر من شورای نگهبان آبروی آقایان را خرید. ما دوم خردادی‌ها فکرمی‌کنیم کارهایمان حتماً صحیح است و خطا و اشتباه همیشه از دیگران است. یکی از آرزوهای من این است که در جلسه‌ای رودرپوی دوستان دوم خرداد به آنها بگویم که مایه تعداد موهای سرمان اشتباه کرده‌ایم. وقتی نتیجه انتخابات شوراها در اسفند ۸۱ به ما گفت که مردم از ما رویگردان شده‌اند و اعتمادشان از ما سلب شده است، ما اعتنایی نکردیم و باز هم دنبال همان حرف‌های قبلی رفتیم که شورای نگهبان نمی‌گذارد و حسن چنین می‌کند و حسن چنان می‌کند. اگر شعارهای مختلفی را که توسط نیروهای دوم خرداد مطرح شد، کنار هم بگذاریم، نشان می‌دهد که قدرتی برنامه‌عمل کرده‌ایم. وقتی شعار جامعه‌مدنی، نافرمانی مدنی، انبساط‌سیاسی و تر فشار از پایین و چانه‌زنی در بالا مطرح می‌شود، معلوم است که مبنای عمل ما واکنش و انفعال در برابر جناح مقابل بوده است. شعار جامعه مدنی با شعار نافرمانی مدنی تعارض دارد. اگر دچار انبساط سیاسی هستیم، دیگر چه فشاری از پایین و چه چانه‌زنی در بالا ممکن است؟ اینها شعارهای متعارضی هستند که بیش از همه نشان دهنده نبود استراتژی در بین جبهه دوم خرداد است.»